

عنوان مقاله:

تبیین ضرورت و ضوابط تعیین و تدقیق حریم گذاری آثار میراثی در بافت های فرسوده تاریخی (مطالعه موردی: حرم مطهر حضرت معصومه (س) قم)

محل انتشار:

نخستین کنفرانس ملی بافت فرسوده (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

عباس الماسی - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

علی اکبری - استادیار گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

احسان فتوحی - دکتری معماری، استادیار گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

ثبت حریم یک اثر ضمن آنکه استمرار چشم انداز فیزیکی آن را در طبیعت پیرامون تضمین می کند، در بعد مفهومی بیانگر حرمت و شکوه فرهنگ و اندیشه دیرپای بشری است. کار تعیین حریم امری بسیار تخصصی و کارشناسانه است. از طرفی نیازمند تعامل با نهادهای متفاوتی از جمله مدیریت شهری است؛ چراکه در تمامی مراحل این فرایند، باید مباحث پویایی و اجتماعی مردم در نظر گرفته شود و این موضوع به این معناست که برای تعیین حریم صرفا نباید به حفاظت آن توجه شود بلکه باید به این موضوع توجه شود که حفاظت در عین حفظ فضای آن منطقه و روح زندگی جاری در آنجا انجام گیرد نه اینکه همه چیز قفل شود تا یک اثر تعیین حریم شود. البته با این چالش بیشتر زمانی روبه رو شده که اثر تاریخی در منطقه مسکونی و شهری باشد و در مورد آثار تاریخی بیرون از شهرها این مشکل وجود ندارد. معمولا یکی از راهبردهای مناسب برای عملیاتی کردن روند تعیین حریم، طرح سوالاتی است که تعیین حریم باید بدان پاسخ گوید؛ برای مثال، مشخصا نقش حوزه حریم آن است که اثر را از مواردی که ارزش های فرهنگی آن را به خطر می اندازد، حفظ کند؛ بنابراین یک مسئله آن است که معلوم شود ارزش های اثر میراثی چیست و حوزه حریم چگونه از آن ها حفاظت خواهد کرد. به همین ترتیب، باید مشخص کرد که تهدیدهای بالقوه برای اثر میراثی چیست و نقش حوزه حریم در رفع و به حداقل رساندن آن ها چه خواهد بود. به لحاظ اقدامات و فعالیت هایی که می تواند ارزش های اثر میراثی را به مخاطره بیندازد، تعیین مواردی چون انواع آلودگی ها، شام صوتی، بصری، ساخت و سازی، معابر، لرزش ها و بلایای طبیعی و تاثیر حریم برای مقابله با آن ها به چه صورت خواهد بود. در پژوهش حاضر، ابتدا مفهوم حریم و ضرورت آن در بافت های تاریخی و سپس شک و گونه های حریم تبیین شده است؛ در ادامه به بررسی های میدانی در تعیین حریم پرداخته شده و در نهایت پس از ارائه ضوابط محدوده حریم آثار تاریخی، به چندین نمونه موردی این ضوابط در شهر قم پرداخته شده است. منابع اطلاعاتی و روش های انتخاب منابع، از روش کتابخانه ای، بازدید میدانی و جستجوی اینترنتی استفاده شده و برای انجام جستجو، بانک های اطلاعاتی فارسی مورد استفاده قرار گرفته است.

کلمات کلیدی:

حریم گذاری، بافت های تاریخی، آثار میراثی، بافت فرسوده، ضوابط حریم.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/932394>

